

Representantforslag 158 S

(2010–2011)

fra stortingsrepresentantene Bent Høie, Sonja Irene Sjøli og Michael Tetzschner

Dokument 8:158 S (2010–2011)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Bent Høie, Sonja Irene Sjøli og Michael Tetzschner om å styrke pasientenes rettigheter ved fastsettelse av frist for behandling og ved brudd på behandlingsfristen

Til Stortinget

Bakgrunn

Dagens pasientrettighetslov § 2-1 lyder som følger:

«§ 2-1. Rett til nødvendig helsehjelp

Pasienten har rett til øyeblikkelig hjelp. Pasienten har rett til nødvendig helsehjelp fra kommunehelsetjenesten.

Pasienten har rett til nødvendig helsehjelp fra spesialisthelsetjenesten. Retten gjelder bare dersom pasienten kan ha forventet nytte av helsehjelpen, og kostnadene står i rimelig forhold til tiltakets effekt. Spesialisthelsetjenesten skal fastsette en frist for når faglig forsvarlighet krever at en pasient som har en slik rettighet, senest skal få nødvendig helsehjelp.

Helsetjenesten skal gi den som søker eller trenger helsehjelp, de helse- og behandlingmessige opplysninger vedkommende trenger for å ivareta sin rett.

Dersom det regionale helseforetaket ikke har sørget for at en pasient som har en rett til nødvendig helsehjelp fra spesialisthelsetjenesten, får den nødvendige helsehjelpen innen det tidspunktet som er fastsatt i medhold av annet ledd, har pasienten rett til å motta nødvendig helsehjelp uten opphold, om nødvendig fra privat tjenesteyter eller tjenesteyter utenfor riket.

Dersom det regionale helseforetaket ikke kan yte helsehjelp til en pasient som har rett til nødvendig helsehjelp, fordi det ikke finnes et adekvat tilbud i riket, har pasienten rett til nødvendig helsehjelp fra tjenesteyter utenfor riket innen den frist som er fastsatt etter annet ledd.

Kongen kan gi forskrifter om hva som skal anses som helsehjelp som pasienten kan ha rett til.

Departementet kan i forskrift gi nærmere bestemmelser om fastsettelse av og informasjon om tidsfristen for å yte helsehjelp som nevnt i annet ledd, herunder en frist for når barn og unge under 23 år med psykiske lidelser eller rusmiddelavhengighet senest skal motta nødvendig helsehjelp. Departementet kan i forskrift også gi nærmere bestemmelser om organiseringen av og oppgjøret for tjenester pasienten har rett til å motta fra privat tjenesteyter eller tjenesteyter utenfor riket etter fjerde ledd.»

Når pasienter gis en individuell frist for behandling, vil de vanligvis få et brev fra helseforetaket der det gis en antydning om når pasienten kan forvente å få et behandlingstilbud. Det er ulik praksis med hensyn til å gi informasjon til pasienten i tilfeller der fristen ikke kan holdes. Hvis behandlingsfristen brytes, overtar Helseøkonomiforvaltningen, HELFO, ansvaret for å gi pasienten nødvendig helsehjelp, og dette skal pasienten få informasjon om. Pasienten må selv ta kontakt med HELFO for å få behandling ved en helseinstitusjon som HELFO har inngått en avtale med. HELFO beskriver prosedyren slik på sine nettsider:

«Hva skjer når fristbrudd meldes?

Alle som opplever fristbrudd kan ringe til HELFOs pasientformidling. Dersom du ikke har fått den nødvendige helsehjelpen innen fristen, har du krav på alternativt behandlingstilbud. Dette kan HELFO pasientformidling hjelpe deg med.

Ved henvendelse fra pasient tar HELFOs pasientformidling umiddelbart kontakt med sykehuset som har brutt fristen. Sykehuset får et døgn's frist til å finne ny behandlingsdato for pasienten innen 14 dager. I mange tilfeller finner sykehusene en ledig behandlingstid. Når de ikke gjør det går HELFOs pasientformidling ut til de sykehusene og behandlingsinstitusjonene som vi har rammeavtaler med og bestiller

behandling til pasienten. Regningen sendes til sykehuset som har brutt fristen.»

Forslagsstillerne mener at det er etablert en for høy barriere for innfrielse av denne pasientrettigheten. En slik barriere fungerer også som diskriminerende overfor enkelte pasienter som ikke har mulighet til å gjøre en betydelig egeninnsats for å gjøre sine rettigheter gjeldende. Dette fører til at denne rettigheten først og fremst kommer ressurssterke pasienter til gode, mens de som ikke har slike ressurser, ikke får innfridd denne rettigheten.

Dagens system virker også tungvint og ressurskrevende. Først sender helseforetaket et brev om hvilken behandlingsfrist som gjelder, for så å sende et nytt brev om den faktiske innkallingen. Forslagsstillerne mener at det vil styrke rettssikkerheten og redusere byråkratiet dersom pasienten får informasjon om behandlingstid og -sted, samtidig som fristen blir fastsatt. Dette vil føre til bedre rutiner for innkalling og bidra til at pasienten faktisk får behandling innen fristen. Da vil også pasienten på et tidligere tidspunkt kunne benytte seg av andre tilbud med ledig kapasitet, dersom man mener at den forespeilede ventetiden er for lang.

Forslagsstillerne mener at dagens krav om at pasienten selv skal ta kontakt med HELFO ved brudd på behandlingsfristen ikke er i samsvar med lovens intensjon, som er å sikre at pasienten får behandling i rett tid. Forslagsstillerne mener at det må være helseforetakets ansvar å ta kontakt med HELFO når de vet at de ikke er i stand til å innfri retten til behandling innenfor den medisinske fastsatte tidsfristen. Dette innebærer at helseforetaket ikke skal vente til fris-

ten er brutt før de tar kontakt med HELFO, men gjøre dette umiddelbart når det vet at behandlingsfristen ikke kan overholdes. Når HELFO har fått denne informasjonen, overtar de ansvaret for å gi pasienten et behandlingstilbud. HELFO skal umiddelbart ta kontakt med pasienten for å informere om dette. Den som har ansvaret for å gi behandling, må ta hensyn til pasientens situasjon slik at informasjonen blir formidlet på en forståelig måte og slik at pasientens rettigheter ivaretas.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

Stortinget ber regjeringen utarbeide forskrift til pasientrettighetsloven § 2-1 som sikrer:

- a) at pasienten samtidig med fastsettelse av en individuell frist for behandling også gis informasjon om behandlingstid og -sted.
- b) at det helseforetaket som har ansvar for å gi helsehjelpen, også får plikt til å informere HELFO umiddelbart dersom den individuelle behandlingsfristen ikke kan overholdes, og at HELFO da får ansvar for å gi pasienten et behandlingstilbud. Pasienten skal informeres om dette på en forståelig måte, og slik at det styrker muligheten for at pasientens rettigheter blir ivaretatt

16. juni 2011